

HISTORIEN BAG ENV

Tidslinje lavet i anledning af 100 års jubilæum i 1996

1896–1911

1896

Hjørring Elektriske Lyskompagni startes i 1896 af:

*Fabrikant
Sophus Thomsen*

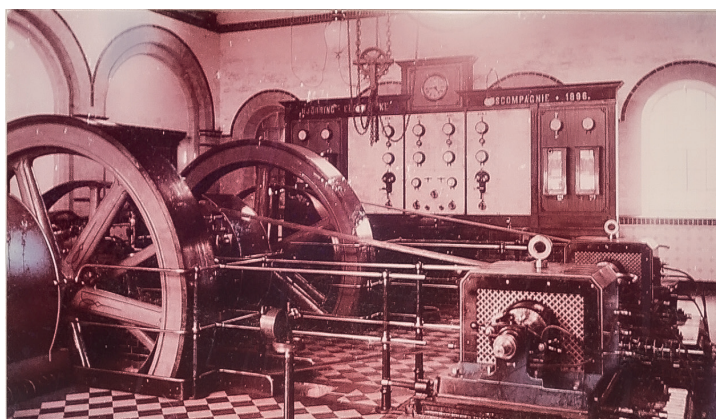

*Grosserer
Chr. Schibbye*

*Købmand
Chr. Lauritsen*

1911

Dowson gasmaskiner

Der startes med 2 stk. Dowson gasmaskiner. I 1898 udvides der med 1 stk. 60 hk gasmaskine, da statsbanerne bliver tilsluttet som forbruger.

Forsyningsnettet består udelukkende af jordkabler ifølge den givne tilladelse.

Der er tilsluttet ca. 150 lamper fordelt på 30 - 40 målere.

Værket passes af 1 mand, værkemester Andersen.

1911

1911

Forhus Søndergade, Hjørring, elværkets skorsten skimtes i baggrunden

kWh-pris

LYS - 110 volt = 60 øre

KRAFT - 220 volt = 30 øre

1896-1911

1912-1917

1912

Hjørring Elektriske Lyskompagni overgår til kommunal drift.
Pris kr. 180.000 uden maskiner.

Der indkøbes og idriftsættes 2 stk.

150 hk (3-cyl.) dieselmotorer.

Værksted og kontor indrettes i stuen,
lager på 1. sal. Personalet består af:
værkmester, kabelmester og smører.

Kølevandet fra værkets dieselmotorer
bliver anvendt på den kommunale
badeanstalt, som får leveret gratis
varmt vand fra 1913 - 1925.

Den kommunale badeanstalt i Søndergade, Hjørring

*Østergade,
Hjørring ca. 1903*

1915

Maskinanlægget udvides med en 300 hk (4-cyl.) dieselmotor,
og maskinhallen forlænges 1,5 m mod nord for at give plads.
Tilslutningen er nu ca. 1400 målere. Vekselstrøm indføres til
vandværket og sygehuset.

Den første højspændingsluftledning opføres fra elektricitets-
værket til vandværket ved Fuglsig.

1917

1. Verdenskrig betyder vanskeligheder med at fremskaffe olie.
Dette medfører indkøb af 1 stk. 30 hk damplokomobile med
dynamo.

Der indgås overenskomst om strømleverance fra Damp-
savskærieriet og Andelsslagteriet, og et vandkraftanlæg ved
"Liver Mølle" etableres.

*Vandkraftanlæg ved Liver Å
(I baggrunden Liver Mølle)*

Rationering på el:

3/4 til restaurationer,

1/2 til privat belysning.

Senere bliver der afbrudt fra
kl. 22 aften til kl. 5 morgen.

Fra maj måned må alt elfor-
brug til private forbydes i
1 1/2 måned.

1918-1919

1918

Det kombinerede anlæg kan ikke yde, hvad der er brug for, derfor ændrer man 300 hk dieselmotor til en tørvesugemaskine. Rationeringen bliver herefter ophævet. Senere på året ophører elleverancen fra savværket og slagteriet, og lokomobilen bliver solgt. Da tørveprisen stiger, køber man Hvidstedsgårds tørvemose.

Lokomobilen

Tørvegravning

Tørvesugeanlægget giver anledning til mange problemer: Tilstoppede ventiler og rørledninger. Gasforgiftninger og besvimelser hører dagligdagen til for personalet.

1919

Tørvesugeanlægget bliver nedlagt, og man afstår "Liver Mølle" til landboerne for kr. 125.000, da dieselolie atter kan skaffes.

kWh-pris

1912

Lys - 110 volt = 40 øre
KRAFT - 220 volt = 20 øre

1917

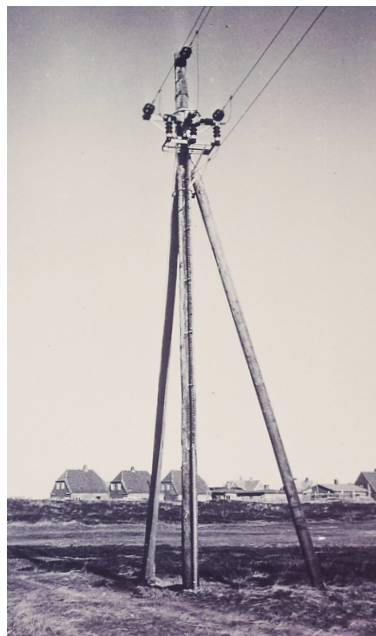
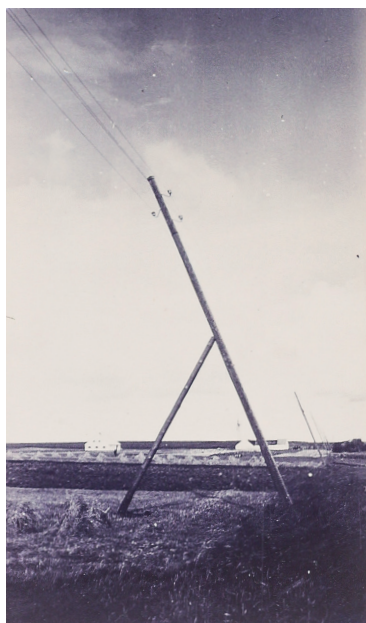
Lys - 110 volt = 120 øre
KRAFT - 220 volt = 80 øre

1920-1921

1920

Overenskomst mellem Hjørring Kommunale Elværk og Vestkystanlæggene i Hirtshals om levering af strøm til Hirtshals. Dette medfører indkøb af ny 300 kVA svinghjulsgenerator til 300 hk dieselmotor.

Og opførelse af 13 km højspændingsluftledning til Hirtshals.

Opførelse af 10 kV højspændingsluftledning

1921

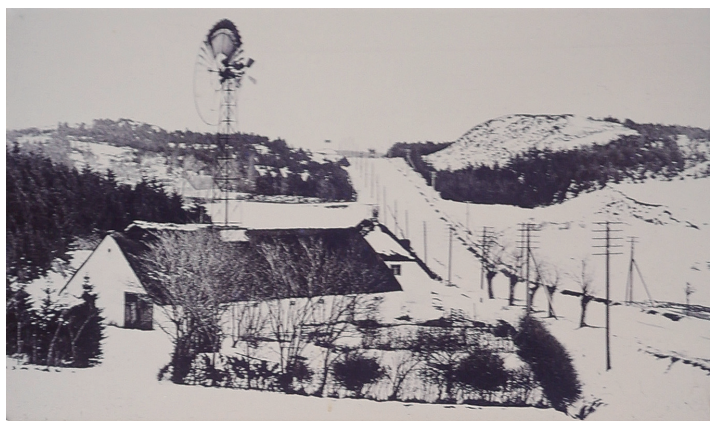
Ny 400 hk (4-cyl.) dieselmotor anskaffes, og maskinhallen må atter, med store vanskeligheder, udvides mod nord.

Samtidig får man indrettet et højspændingsrum i to etager langs østre sidevæg. Pris ca. kr. 400.000.

Værket leverer nu også strøm til Hjørring Marks Elektricitets-selskab og Hjørring Bjerges Transformatorforening.

1921-1923

1921

Indførelse af el til landbefolkningen fra 1921 (Fjelsted Bakker)

Landbefolkningen er interesseret i at få elektrisk lys og drivkraft, og der er store planer fremme om et forsyningsnet for den nordlige del af Vendsyssel.

Forhandlinger fører til, at Hjørring Kommunale Elværk påtager sig at levere strøm til transformatorforeningerne.

1923

Byrådet i Hjørring vedtager opførelsen af et nyt elektricitetsværk på Løkkensvej, i dag Ørstedesvej.

kWh-pris

LYS - 110 volt = 80 øre
KRAFT - 220 volt = 40 øre

1923

1924

1924

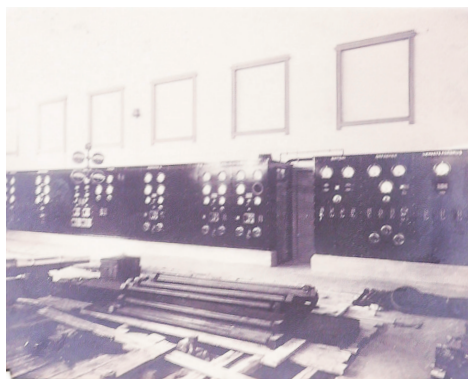
I sommerens løb opføres det nye værks bygninger efter arkitekt Jens Jakobsens tegning.

Højspændingsværket med funktionærboligen

Maskinhallen er på 370 m² og indeholder:

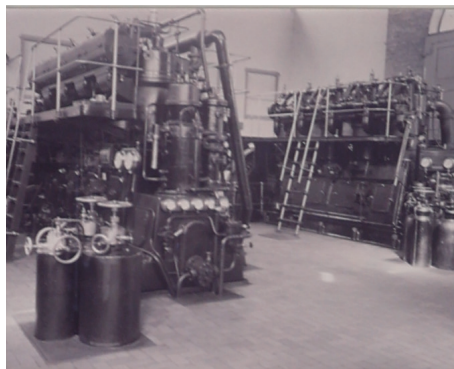
- Fordelingstavle
- Ny 1000 hk dieselmotor
- 2 gl. 300 + 400 hk dieselmotorer fra Søndergade

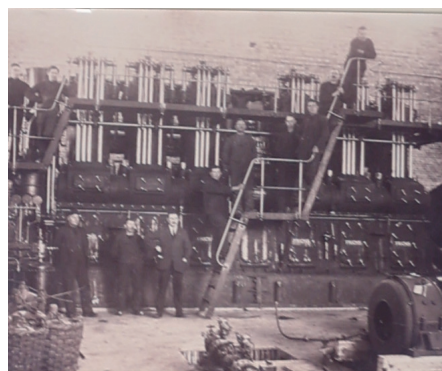
Tavleanlæg

1924

1924

*300 hk + 400 hk dieselmotorer flyttes
fra Søndergade ud til det nye værk*

1000 hk dieselmotor

kWh-pris

LYS - 110 volt = 60 øre
KRAFT - 220 volt = 30 øre

1924

1924–1932

1924

Under hallen findes en 3½ m dyb kælder, hvor kølevandspumper, olieklere, akkumulatorbatterier, rørledninger og kabler er anbragt. I tårnbygningen er der i nederste etage værksted og opholdsrum for personalet.

På 1. sal findes kontorlokaler og oliefilteranlæg og på 2. sal brændselsoliebeholdere og lagerrum.

På modsatte side af maskinhallen findes bygningen med fordelingsanlæg for højspænding, som er opført brandsikkert og eksplosionssikkert i jernbeton i 2 etager med kælder.

I nederste etage findes 3 kV fordelingsanlægget, på 1. sal 10 kV og 20 kV højspændingsanlægget. Foran bygningen findes 5 særskilte transformatorrum for hovedtransformatorer.

Øst for værket er bygget en funktionærbolig med 4 boliger. Værket har eget jernbanespor fra Hjørring Privatbaner til et underjordisk brændselsolietankanlæg.

Den 6. dec. bliver højspændingsværket indviet og taget i brug.

I Søndergade indrettes omformer- og ensretterstation. Der bliver skrevet kontrakt med Nr. Sundby Elektricitetsværk om gensidig strømlevering, og opføres 46 km 25 kV højspændingsluftledning mellem de to byer.

Hidtil har maskinerne kun produceret strøm om dagen, idet akkumulatorbatteriet overtager forsyningen om natten, men fra 1. jan. 1924 køres i døgndrift.

Hjørring by og nærmeste omegn forsynes med 3 kV højspænding. Det øvrige land forsynes med 10 kV gennem 2 stk. 1000 kVA transformere.

Alt gadelys i Hjørring by omlægges fra gas til el.

1927

Driftsbestyrer H. Nørgaard tiltræder.

1932

Der indføres bolig- og forretningstariffer samt hotel- og nattariffer.

1937-1939

1937

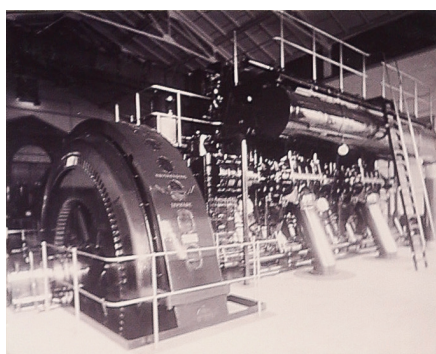
Hjørring Kommunale Elværk fejrer 25 års jubilæum.
Fejres ved festmiddag på "du Nord".

25 års jubilæum på "du Nord" (i dag Vendelbohus)

1939

Udvidelse af maskinhallen og idriftsættelse af
2450 hk dieselmotor.

2450 hk dieselmotor

kWh-pris

LYS - 110 volt = 50 øre
KRAFT - 220 volt = 23 øre

1939

1940

1940

Samarbejde om olietankanlæg i Frederikshavn, et beredskabslager i tilfælde af krig.

Med krigen følger påbud om, at el-produktion ved brændselsolie skal ophøre eller indskrænkes.

Derfor skrives kontrakt om strømleverance fra Andels cement-fabrikken i Nr. Sundby.

El-prisen stiger samtidig med, at el-forbruget halveres p.g.a. krigen.

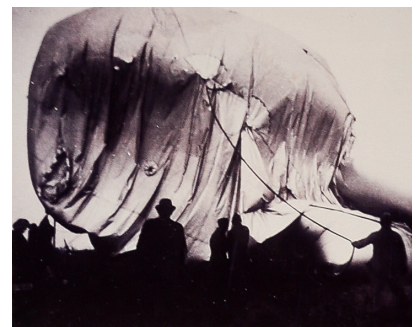
Beskyttelse af Højspændingsværket af hensyn til luftangreb.

Rationering af strøm.

Spærreballoner afbryder strømmen i store dele af Vendsyssel i hele krigsperioden.

Beskyttelse af elektricitetsværket under krigen

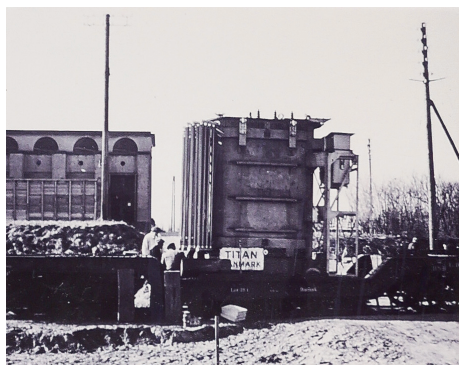
Spærreballoner var årsag til mange strømafbrydelser

1943-1946

1943

Værkets transformer bryder sammen og kan ikke repareres.
Ny transformer ankommer med jernbanen.

*Transformer ankommer
med banen*

*Videre transport foregår
ved hestekraft*

1945

Rationeringen ophæves.

1946

Havari på værkets dieselmotor p.g.a. dårlig olie kvalitet.

kWh-pris

1940

LYS - 110 volt = 60 øre
KRAFT - 220 volt = 30 øre

1946

LYS - 110 volt = 40 øre
KRAFT - 220 volt = 20 øre

1947-1950

1947

Voldgiftssag omkring samarbejde/samkøring af Hjørring Højspændingsværk og NEFA (Nordvendsyssels-Elektricitets-Forsynings-Andelsselskab). NEFA overtager 10 kV luftledninger og transformerstationer i oplandet og får andel i højspændingsværket på Ørstedvej.
Kontor indrettes i Museumsgade.

1948

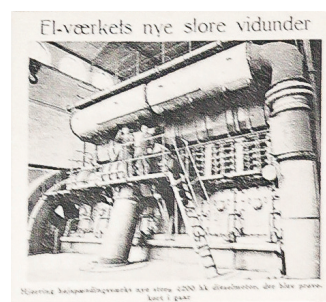
H. Nørgaard udnævnes til direktør, Henry Nielsen til forretningsfører.

H. Nørgaard (yderst til højre med briller) udnævnes i 1948 til direktør, har været ansat som driftsbestyrer siden 1927. Her fotograferet i 1937 med personale

1949

Aftale om strømleverance fra nyt værk i Ålborg, som forventes færdig i 1953.
Ny 60 kV forsyningslinje bygges
Ålborg-Brønderslev-Hjørring-Frederikshavn-Hørby-Rørholt.
Ny 4200 hk dieselmotor ordres.

1950

Udvidelse af maskinhallen starter.

Svinghjul og krumtap til 4200 hk dieselmotor ankommer med banen i november 1950

1951-1956

1951

Ny dieselmotor sættes i drift.

1952

60/10 kV st. Hjørring opføres og sættes i drift.

1954

60/10 kV st. Måstrup, milepæl i Vendsyssels el-forsyning til kr. 5,5 mio. opføres og idriftsættes.

Indvielse af 60/10 kV st. Måstrup med efterfølgende middag på "Hotel Scandinavien"

1956

Omlægning i Hjørring by fra jævnstrøm til vekselstrøm, i alt en udgift på kr. 2,2 mio. Halvdelen af udgiften dækkende udskiftning og forandring af motorer og apparater betales af forbrugerne.

kWh-pris

LYS - 110 volt = 45 øre
KRAFT - 220 volt = 23 øre

1956

1962–1969

1962

60/10 kV st. Hirtshals opføres med tilhørende 60 kV luftledning fra Hjørring, da strømforbruget er stadigt voksende.

1964

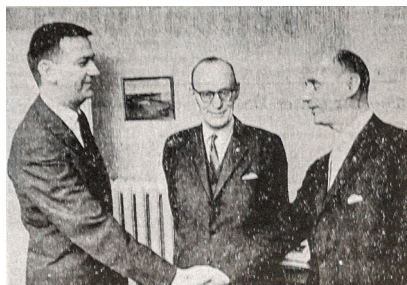
150/60/10 kV st. Bredkær opføres, et vigtigt led i sikring af bedre og mere sikker strømforsyning til forbrugerne.

1967

Dieselmaskinerne stoppes på værket, og NEFO overtager hele produktionen.

1968

Lederskifte H. Nørgaard afgår som direktør og P. Thestrup ansættes.

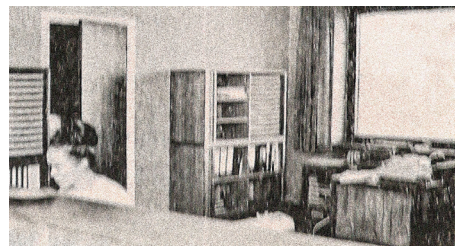

Den nye direktør P. Thestrup (til venstre) bliver budt velkommen af højspændingsværkets næstformand, proprietær H. Fausbøll. I midten ses den afgangende direktør, civilingeniør H. Nørgaard.

1969

Dieselmaskinerne fjernes til fordel for kontor og lager, alle afdelinger samles under et tag. Fast tilslutningsafgift indføres.

De nye administrationslokaler er lyse og tiltalende, og der er god plads over alt. Her ses ekspeditionslokalet på første sal. Ved skranken kontorassistent Fru Birthe Bak, Hjørring.

1969-1971

To lokaler på tilsammen omkring 900 m² er indrettet til lagerrum, og der er plads til yderligere udvidelse. På billedet ses fra venstre lagerforvalter Aksel Morild og arbejdsmand Harry Jørgensen

1970

Garageanlæg på 450 m² opføres.
Demo-lokaler indrettes i tårnbygningen,
og Birthe Kallestrup ansættes til den daglige drift heraf.

1971

75 års jubilæum afholdes uden festivitas.

kWh-pris

1971

15 øre

1972-1975

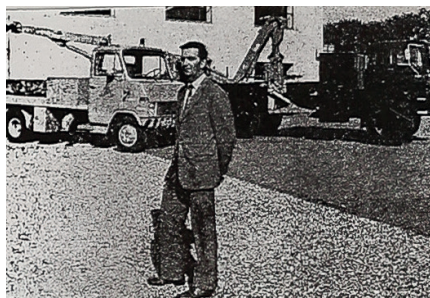
1972

ENV stiftes. NEFA vedtager på generalforsamlingen at overgå til ENV, dog med undtagelse af Frederikshavn og BOEFA (Brønderslev-Omegns Elforsynings-Andelsselskab).

Det bliver en stor mundfuld for det nye selskab med 58 ansatte at levere strøm til ca. 33.000 forbrugere med en el-pris på ca. 19 øre pr. kWh. For at dække dette behov, skal man ud at købe 205 mio. kWh fra kraftværket.

1973

Der bliver købt nye vogne, bl.a. 2 specialbiler. Den ene er en 4-hjuls trukket lastvogn, som skal bruges til at rejse tunge højspændingsmaster, den anden en mandskabslift til vedligeholdelse af gadebelysningen. Desuden anskaffer man en montagevogn, en lastbil og 4 varevogne til en samlet pris af godt kr. 500.000.

ENVs nye direktør P. Thestrup præsenterer de nye specialkøretøjer. Til venstre den vogn, der bruges til vedligeholdelse af gadebelysning, til højre den terrængående vogn

1974

Øgede driftsomkostninger p.g.a. oliekrisen, overskuddet på blot kr. 22.000 mod budgetterede kr. 2.870.000.

1975

1. juli indføres en el-afgift/skat på 5 øre pr. kWh.

1977-1979

1977

Kabellægningspolitik for lavspænding indføres i landområderne.

1979

Fjernstyringskontrol-system i vagten, hvorved man straks kan registrere strømafbrydelser. I nogle tilfælde kan forsyningen igen etableres, bare ved et tryk på en knap.

Fjernstyringskontrol-system i vagten

kWh-pris

1979

67,1 øre

1986-1993

1986

ENV holder "Åbent hus" for første gang.

*ENV holder "Åbent hus" første gang i 1986.
ENVs tidligere formand Johan Jensen holder her
åbningstalen ved et andet "Åbent hus" arrangement*

1989

Året hvor kabellægningen af lavspændingsluftledningen i landområderne afsluttes. Nye mål: Inden år 2008 vil al højspændingsluftledning være kabellagt.

*Afslutning af kabellægning
af lavspændingsluftledning*

1993

Nyt Demo- og Energicenter indrettes i den tidligere bygning med fordelingsanlæg for højspænding.

*Den gamle fordelingsbygning
for højspænding nedrives*

*For at give plads til nyt Demo-
og Energirådgivningscenter*

1994-1995

1994

ENV sender/afleverer el-gave til venskabsselforsyning i Litauen.

ENV sender 10 kV materiel til venskabsforsyning i Litauen

*GPS
(Global Positionerings System) indmåling
af kabler via satellit*

Storkøkken indrettes i tårnbygningen.

GPS (Global Positionerings System)
indmåling af kabler foregår via 24 satellitter.

Kabellægning af 60 kV højspændingsluftledninger
startes i boligområder.

1995

Demolokalet runder 25 års jubilæum.

kWh-pris

1986 69,91 øre

1995 98,75 øre